

אָנוּ נושאים לפידים

מילים: אהרון זאב

לחן: מרדכי זעירא

אָנוּ נושאים לפידים בלילות אפלים
זרחים השבילים מתחת רגלינו.
מי אשר לב לו הצמא לאור –
ישא את עיניו ולבו אלינו,
לאור –
ויבוא.

נס לא קרה לנו,

פך שמן במערה לא מצאנו.

לעמק הלכנו,

הקרה עלינו,

מעינות האורות

הגנוזים גלינו

וסלעים כבדים

חוסמים בעדם,

בסלע חצבנו

עד דם –

ויהי אור.

ואנו נושאים לפידים בלילות אפלים.

זרחים השבילים מתחת רגלינו.

מי אשר לב לו הצמא לאור –

ישא את עיניו ולבו אלינו,

לאור,

ויבוא.

We are carrying torches. / In the dark night / the paths shine beneath our feet, / and whoever has a heart / that thirsts for light – / let him lift his eyes and his heart to us / and come along. / No miracle happened for us. / No cruise of oil did we find. / We walked through the valley, ascended the mountain. / We discovered wellsprings of hidden light.

We quarried in the stone until we bled: / “Let there be light!”

1) “And what glory awaits those who fight unselfishly for the cause! Therefore, I believe that a wondrous generation of Jews will spring into existence. **The Maccabeans will rise again.** Let me repeat once more my opening words: The Jews who wish for a State will have it. We shall live at last as free men on our own soil and die peacefully in our own homes. The world will be freed by our liberty, enriched by our wealth, magnified by our greatness. And whatever we attempt there to accomplish for our own welfare, will react powerfully and beneficially for the good of humanity”

(Theodore Herzl: *The Jewish State*, 1896)

2) *“We recite [in that prayer] ....You fought...You judged...You avenged...You delivered...[but] Who brought all these things? Who did all this? Who was the emissary of the Lord? Who was the man of battle? Where is Judah the Maccabee who defended his brothers with his sword and his bow...? Judah the Maccabee might as well never have existed for all his mention in this prayer!”*

(Shlomo Jonas, published in *Hatzvi*, 1893)

3) *“[those responsible were] the passive Torah bearers...who carried the name of God on their lips but whose hearts were far from every feeling of freedom and liberty....martyrs are evoked at times of weakness, heroes are emulated at a time of courage and action...The Hasmoneans did not make do with prayers....The Biryonim did not expect miracles...They shed their blood for people’s freedom....Miron or Modiin...which is stronger? Which will triumph? Which will determine the course of our current history?”*

(Zerubavel, *Ha-achdut*, 1911)

4) *“How shall we tell our children about the selfless devotion of...Hannah and her seven sons – if for the very cause for which they were killed has no meaning in our own way of life?:”*

(Berl Katznelson, 1944)

5) *“[actions of Zionists who]...magnified the festival of the Maccabees and augmented their strength and power, and this is truly a great mistake....For under natural conditions they were incapable of winning the war, and [they were victorious] only because they were completely just men and sought with selfless devotion to save our sacred religion”*

(un-named Zionist Rabbi, 1903 quoted in *Parallels Meet*)

6) *“In the days of the Hasmoneans, the banner of the revolt was raised expressly by Torah followers, and they risked their lives for the liberation of the land and of the Jewish spirit. Today, we face a similar war, a war for the redemption of our land and a war for the liberation of the Jewish spirit from the alien cultures that we have absorbed”*

(Rabbi Yeshayahu Shapira, Hapoel-Hamizrachi leader, *Hatzofe*, 1939)

7) Early in the morning on the twenty-fifth day of the ninth month, which is the month of Kislev, in the one hundred forty-eighth year, they rose and offered sacrifice, as the law directs, on the new altar of the burn offering that they had built. At the very season and on the very day that the Gentiles had profaned it, it was dedicated with songs and harps and lutes and cymbals... **So they celebrated the dedication of the altar for eight days, and joyfully offered burnt offerings... Then Judas and his brothers and all the assembly of Israel determined that every year at that season the days of dedication of the altar should be observed with joy and gladness for eight days, beginning with the twenty-fifth day of the month of Kislev.**

(1 Maccabees 4:52-59)

8) It happened that **on the same day on which the sanctuary had been profaned by the foreigners, the purification of the sanctuary took place, that is, on the twenty-fifth day of the same month**, which was Kislev. They celebrated it **for eight days with rejoicing**....therefore, carrying ivy-wreathed wands and beautiful branches and also fronds of palm, they offered hymns of thanksgiving to him who had given success to the purifying of his own holy place. They decreed by public edict, ratified by vote, that the whole nation of the Jews should observe these days every year.

(2 Maccabees 10:5-9)

9) Now Judas celebrated the festival of the restoration of the sacrifices of the temple for eight days; and omitted no sort of pleasures thereon: but he feasted them upon very rich and splendid sacrifices; and he honored God, and delighted them, by hymns and psalms. **Nay**, they were so very glad at the revival of their customs, when after a long time of intermission, they unexpectedly had regained the freedom of their worship, that they made it a law for their posterity, that they should keep a festival, on account of the restoration of their temple worship, for eight days. **And from that time to this we celebrate this festival, and call it Lights. I suppose the reason was, because this liberty beyond our hopes appeared to us; and that thence was the name given to that festival**

(Antiquities of the Jews 12.7.323-326)

10) בבלי שבת כא ע"א

מאי חנוכה דתנו רבנן בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. ששנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה.

What is Hanukkah? For our Rabbis taught: On the twenty-fifth of Kislev [commence] the days of Hanukkah, which are eight on which a lamentation for the dead and fasting are forbidden. For when the Greeks entered the Sanctuary, they defiled all the oils therein, and when the Hasmonean dynasty prevailed against and defeated them, they made search and found only one cruse of oil which lay with the seal of the High Priest, but which contained sufficient for one day's lighting only; yet a miracle was wrought therein and they lit [the lamp] therewith for eight days. The following year these [days] were appointed a Festival with [the recital of] Hallel and thanksgiving.

FIRE	FIND SOMETHING THAT HAD BEEN HIDDEN AWAY
<p>בראשית פרק טו: יז ויהי השמש באה, ועלטה היתה; והנה תנור עשן, ולפיד אש, אשר עבר, בין הגזרים האלה. יח ביום ההוא, כרת יהוה את-אברם--ברית לאמר: לזרעה, נתתי את-הארץ הזאת, מנהר מצרים, עד-הנהר הגדל נהר-פרת. יט את-הקניני, ואת-הקנזי, ואת, הקדמני. כ ואת-החתי ואת-הפרזי, ואת-הרפאים. כא ואת-האמרי, ואת-הכנעני, ואת-הגרגשי, ואת-היבوسی</p>	<p>מלכים ב פרק כב: ח ויאמר חלקיהו הכהן הגדול, על-שפן הספר, ספר התורה מצאתי, בבית יהוה; ויתן חלקיה את-הספר אל-שפן, ויקראהו</p> <p>יג לכו דרשו את-יהוה בעדי ובעד-העם, ובעד כל-יהודה, על-דברי הספר הנמצא, הנה: כי-גדולה חמת יהוה, אשר-היא נצתה בנו, על אשר לא-שמעו אבותינו על-דברי הספר הזה, לעשות ככל-הכתוב עלינו.</p>
<p>שמות פרק ג: א ומשה, היה רעה את-צאן יתרו חתנו--כהן מדיון; וינהג את-הצאן אחר המדבר, ויבא אל-הר האלהים חרבה. ב וירא מלאך יהוה אליו, בלבת-אש--מתוך הסנה; וירא, והנה הסנה בער באש, והסנה, איננו אכל</p>	<p>עזרא פרק ו: א באדיון דריוש מלכא, שם טעם; ובקרו בבית ספריא, די גנזיא מהחתיני תמה--בבבל. ב והשתכח באחמקתא, בבירתא די במדי מדינתא--מגלה חדה; וכן-נתיב בגויה, דכרוכה. ג בשנת חדה לכורש מלכא, כורש מלכא שם טעם--בית-אלהא בירושלם ביקא, ותבנא, אתר די-דבחין דבחין ואלוהי מסובליו; רומה אמין שתיו, פתיה אמין שתיו.</p> <p>יט ויעשו בני-הגולה, את-הפסח--בארבעה עשר, לחדש הראשון. כ כי הטהרו הכהנים והלויים, באחד--כלם טהורים; וישחטו הפסח לכל-בני הגולה, ולאחיהם הכהנים ולהם. כא ויאכלו בני-ישראל, השבים מהגולה, וכל הנבדל מטמאת גוי-הארץ, אלהם--לדרש, ליהוה אלהי ישראל. כב ויעשו חג-מצות שבעת ימים, בשמחה: כי שמחם יהוה, והסב לב-מלך-אשור עליהם--לחזק ידיהם, במלאכת בית-האלהים אלהי ישראל.</p>
<p>שמות פרק יג: כא ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן, לנחתם הדרך, ולילה בעמוד אש, להאיר להם--ללכת, ויומם ולילה. כב לא-ימיש עמוד הענן, יומם, ועמוד האש, לילה--לפני, העם</p>	<p>מלכים א פרק ח: א אז יקהל שלמה את-זקני ישראל את-כל-ראשי המטות נשיאי האבות לבני ישראל, אל-המלך שלמה--ויושלו: להעלות את-ארון ברית-יהוה, מעיר דוד--היא ציון. ב ויקהלו אל-המלך שלמה, כל-איש ישראל, ביגח האתנים, בחרג-הוא, החדש השביעי. ג ויבאו, כל זקני ישראל; וישאו הכהנים, את-הארון. ד ויעלו את-ארון יהוה, ואת-אהל מועד, ואת-כל-כלי הקדש, אשר באהל; ויעלו אתם, הכהנים והלויים. ה והמלך שלמה, וכל-עדת ישראל הנועדים עליו, אתו, לפני הארון--מזבחים צאן ובקר, אשר לא-יספרו ולא ימנו מרב. ו ויבאו הכהנים את-ארון ברית-יהוה אל-מקומו, אל-דביר הבית--אל-קדש הקדשים: אל-תחת, כנפי הכרוכים. ז כי הכרוכים פרשים כנפים, אל-מקום הארון; ויסכו הכרוכים על-הארון ועל-בדיו, מלמעלה. ח ויארכו הבדים, ויראו ראשי הבדים מן-הקדש על-פני הדביר, ולא יראו החוצה; ויהיו שם, עד היום הזה. ט איו, בארון, רק שני לחות האבנים, אשר הנח שם משה בחרב--אשר כרת יהוה עם-בני ישראל, בצאתם מארץ מצרים. י ויהי, בצאת הכהנים מן-הקדש; והענן מלא, את-בית יהוה. יא ולא-יכלו הכהנים לעמד לשרת, מפני הענן: כי-מלא כבוד-יהוה, את-בית יהוה</p>
<p>שמות פרק יד: כד ויהי, באשמרת הבקר, וישקף יהוה אל-מחנה מצרים, בעמוד אש וענן; ויהם, את מחנה מצרים. כה ויסר, את אפן מרכבתיו, וינהגהו, בכבדת; ויאמר מצרים, אנוסה מפני ישראל--כי יהוה, נלחם להם במצרים</p>	<p>For in fact, when our forefathers were led into the land of Persia, the devout priests at that time took some of the fire from the altar and secretly hid it in a hollow of a waterless cistern, which they secured so that the spot would be unknown to all. (20) After a suitable number of years had elapsed, when it was decreed by God, Nehemiah, commissioned by the king of the land of</p>

	<p>Persia, sent the descendants of the priests who had been involved in the concealment to retrieve the fire. When they explained that truly they did not find fire but a viscous liquid, he commanded them to draw [some] and bring [it]. (21) When [the liquid] was brought, Nehemiah commanded the priests to sprinkle the materials on the sacrifices, both the pieces of wood and what was set thereon. (22) When this was done and time passed and the sun, earlier clouded, shone forth, a great fire was lit so that everyone marveled. (23) As the sacrifice was being consumed, the priests prayed, both the priests and everyone... (31) Just as the elements of the sacrifice were consumed, Nehemiah commanded [them] to pour the leftover liquid [upon] rather large stones. (32) When this was done, a flame was lit up, for when the light from the altar shone opposite, [the liquid] was used up... (36) Those around Nehemiah named this liquid nephthar, which is interpreted "purification." It is commonly called nephthai.</p> <p>(2 Macc. 1:18–23, 31–32, 36)</p>
<p>ויקרא פרק ט: כג וַיבֹא מִשָּׁה וְאֶהְרֹן, אֶל-אֱהֵל מוֹעֵד, וַיֵּצְאוּ, וַיִּבְרְכוּ אֶת-הָעָם; וַיֵּרָא כְבוֹד-יְהוָה, אֶל-כָּל-הָעָם. כד וַתֵּצֵא אֵשׁ, מִלִּפְנֵי יְהוָה, וַתֹּאכַל עַל-הַמִּזְבֵּחַ, אֶת-הָעֹלָה וְאֶת-הַחֲלָבִים; וַיֵּרָא כָּל-הָעָם וַיִּרְאוּ, וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם</p>	
<p>דברי הימים ב פרק ז: א וּבְכַלּוֹת שְׁלֹמֹה, לְהַתְּפַלֵּל, וְהָאֵשׁ יִרְדֶּה מִהַשָּׁמַיִם, וַתֹּאכַל הָעֹלָה וְהַדְּבָחִים; וּכְבוֹד יְהוָה, מָלֵא אֶת-הַבַּיִת. ב וְלֹא יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים, לְבַזֵּא אֶל-בַּיִת יְהוָה: כִּי-מָלֵא כְבוֹד-יְהוָה, אֶת-בַּיִת יְהוָה.</p>	
<p>מלכים א פרק יח: לו וַיְהִי בַעֲלוֹת הַמִּנְחָה, וַיִּגַּשׁ אֵלָיוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר, יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וַיִּשְׂרָאֵל, הַיּוֹם יִדְעֶה כִּי-אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וְאֲנִי עֲבָדָךָ; וּבַדְּבָרֶיךָ (וּבַדְּבָרֶיךָ) עָשִׂיתִי, אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. לו עֲנֵנִי יְהוָה, עֲנֵנִי, וַיִּדְעוּ הָעָם הַזֶּה, כִּי-אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים; וְאַתָּה הַסַּבֵּת אֶת-לֶבָם, אַחֲרַיִת. לח וַתִּפֹּל אֵשׁ-יְהוָה, וַתֹּאכַל אֶת-הָעֹלָה וְאֶת-הָעֵצִים, וְאֶת-הָאֲבָנִים, וְאֶת-הָעֶפְרָר; וְאֶת-הַמַּיִם אֲשֶׁר-בַּתְּעֹלָה, לַחֲכָה. לט וַיֵּרָא, כָּל-הָעָם, וַיִּפְּלוּ, עַל-פְּנֵיהֶם; וַיֹּאמְרוּ--יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים, יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים</p>	

<p>זכריה פרק ד</p> <p>א וַיֵּשֶׁב, הַמִּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי; וַיַּעֲרִכֵנִי, בְּאִישׁ אֲשֶׁר-יְעוֹר מִשְׁכְּנֹתוֹ. ב וַיֹּאמֶר אֵלַי, מָה אַתָּה רֹאֶה; וַיֹּאמֶר וַאֲמַר רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב בְּלֶה וְגִלְהָה עַל-רֹאשָׁהּ, וְשִׁבְעָה נְרֹתֶיהָ עָלֶיהָ--שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת, לְנֵרוֹת אֲשֶׁר עַל-רֹאשָׁהּ. ג וּשְׁנַיִם זֵיתִים, עָלֶיהָ: אֶחָד מִימִין הַגִּלְהָה, וְאֶחָד עַל-שְׂמֹאלָהּ. ד וְאָעוּ, וַאֲמַר, אֶל-הַמִּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי, לֹאמֹר: מָה-אֵלֶּה, אֲדֹנָי. ה וַיַּעַן הַמִּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי, וַיֹּאמֶר אֵלַי, הֲלוֹא יִדְעָתָּ, מָה-הֵמָּה אֵלֶּה; וַאֲמַר, לֹא אֲדֹנָי. ו וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי, לֹאמֹר, זֶה דְבַר-יְהוָה, אֶל-זַרְבָּבֶל לֹאמֹר: לֹא בְחִיל, וְלֹא בְכַח--כִּי</p>	<p>MENORAH</p>
---	-----------------------

11) לחן: יואל ולבה
1956

כָּד קָטָן, כָּד קָטָן,
שְׂמוֹנָה יָמִים שְׂמִנּוּ נֶתֶן.
כָּל הָעַם הִתְפַּלֵּא,
מֵאֲלֵיו הוּא מִתְמַלֵּא.

כָּל הָעַם אַז הִתְכַּנְּס
וְהִכְרִיז: אַךְ, זֶהוּ נֹס!
אֵלּוּלָא כָּד זֶה נִשְׁאָר
מִקִּדְשֵׁנוּ לֹא הוּאֵר.

כָּד קָטָן...

גַּם כָּל יֶלֶד, יֶלֶד קֵט
יַעֲמֵד כְּזֶה הַכָּד
וּמִלֵּב תָּמִים, טְהוֹר
לְעוֹלָם יִשְׁפִיעַ אוֹר.

כָּד קָטָן...

בְּזִכְוֹתֵם שֶׁל הַקְּטָנִים
גַּם בָּנוֹת וְגַם בָּנִים
אוֹר יִזְרַח מֵאֶפְלָה
וְתִבּוֹא הַגְּאֻלָּה.

12) מילים: שרה לוי-תנאי
לחן: עמנואל עמירן (פוגצ'וב)

1962

בְּאֵנו חֲשֵׁךְ לְגֶרֶשׁ.
בְּיַדֵּנוּ אוֹר וְאֵשׁ.
כָּל אֶחָד הוּא אוֹר קָטָן,
וְכָלֵנוּ - אוֹר אֵיטֵן.
סוּרָה חֲשֵׁךְ! הִלָּאָה שְׁחוֹר!
סוּרָה מִפְּנֵי הָאוֹר!